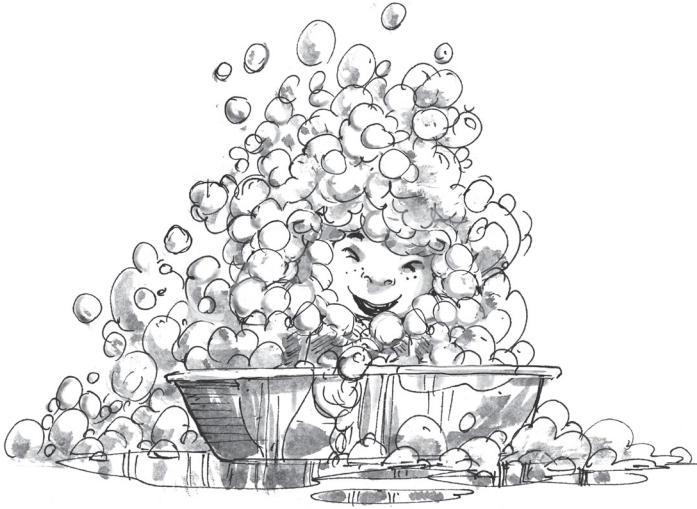

Anne-Margreet Matsuura

Nikki

EN DE

NEANDERTHALERS

Met illustraties van Edwin Rhemrev

kluitman

NUR 282/W091801

BisacJUV001000/JUV039060/JUV002060

© Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

© MMXVI Tekst: Anne-Margreet Matsuura

© MMXVIII Illustraties: Edwin Rhemrev

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht
van reproductie in zijn geheel of in gedeelten,
in welke vorm dan ook.

kluitman.nl

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

Hoofdstuk 1

Het was de eerste zaterdagochtend van de kerstvakantie, maar de zalen van het IJstijdmuseum lagen er uitgestorven bij. Er was geen bezoeker te bekennen.

Alleen Nikki Tobias liep op blote voeten en in haar pyjama door het museum. Ze duwde de grote klapdeuren van de hal open, pakte plakband bij de kassa en rolde het postertje uit dat ze onder haar arm had. Ze plakte het gauw op de glazen deur van de ingang en probeerde niet te lezen wat er in grote, zwarte letters op stond: WEGENS OMSTANDIGHEDEN GESLOTEN.

Nikki slikte, draaide zich om en liep door de klapdeuren terug het museum in. Het geluid van haar voetstappen weerkaatste tegen de muren van de lege zalen. Ze kroop onder het reusachtige skelet van de mammoet door en holde via het zaaltje van de sabeltandtijger naar de trap. Van daar rende ze alle zestig treden op naar zolder.

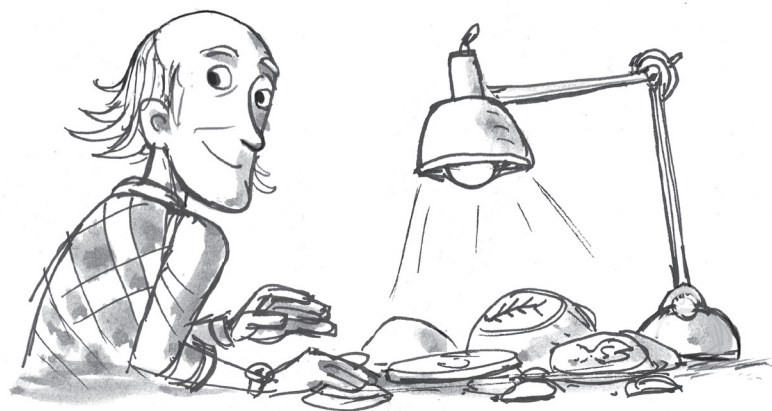
‘Opa!’ riep Nikki buiten adem. ‘Waar ben je?’

Ze liep tussen stapels verhuisdozen door en vond haar opa in een hoekje van de zolder. Hij zat tussen een berg fossielen, die hij eerst voorzichtig in zachte doeken wikkelde en daarna in de doos naast hem legde. Boven zijn hoofd vielen dikke, pluizige sneeuwvlokken op het dakraam.

Nikki plofte neer op een krukje en wreef haar voeten over elkaar. Ze waren ijskoud. Stom om niet even pantoffels aan te trekken.

‘Is het gelukt?’ vroeg opa. Hij keek op van zijn fossielen.

Nikki knikte. Ze had een brok in haar keel en voelde tranen in haar ogen prikken.

‘Dank je wel, lieverd,’ zei opa. ‘Ik had het eigenlijk zelf moeten doen, maar...’ Zijn stem klonk schor en hij knipperde een paar keer. ‘Ik kón het gewoon niet.’

Nikki liep naar opa toe. Ze sloeg haar armen om hem heen en zo zaten ze een poosje, terwijl de laag sneeuw op het dakraam dikker werd.

Uiteindelijk stond opa op. ‘Ik moet even weg, meer verhuisdozen kopen. De voorraad is op. Tot zo.’ Hij zwaaide en verdween in het trapgat.

Nikki keek om zich heen. Het was ongeloofelijk hoeveel spullen er al die jaren op zolder hadden gelegen en die nu ingepakt moesten worden. Over twee weken moest het IJstijdmuseum leeg zijn. Alleen maar omdat er te weinig bezoekers kwamen, dacht Nikki. Volgens die griezel van een professor Filips tenminste, opa’s baas en de directeur van het enorme Natuurhistorisch Museum. Opa zei dat het klopte wat professor Filips zei, maar Nikki geloofde er niks van!

Het was best druk in het IJstijdmuseum, meestal. Die engerd wilde gewoon alle mooie spullen inpikken en ze in zijn eigen museum tentoonstellen. Alsof hij nog niet genoeg had!

Ze gaf kwaad een schop tegen een doos. Die viel om en er rolde een schedel uit!

Nikki rilde. Ze had een hekel aan alle soorten mensenbotten en propte het ding gauw terug in zijn doos. Haar voeten leken wel ijsklompen. Ze moest zich echt aankleden voor ze zou helpen met opruimen.

Door de sneeuw op het dakraam was het een beetje donker

geworden en Nikki knipte het licht aan. Een kaal peertje dat aan het dak bungelde, verspreidde licht tot in de uiterste hoekjes van de zolder.

Wat stond daar nou? Nieuwsgierig liep Nikki naar een zwart kistje achter een dikke balk. Ze schoof het tevoorschijn. Het leek wel een piepkleine schatkist. Nikki was meteen vergeten dat ze verdrietig was omdat het museum moest sluiten. Verdoerie, het kistje zat op slot!

Ze zuchtte ongeduldig en prutste aan de deksel. Geen beweging in te krijgen. Beneden in het bureau van opa lag een doosje vol sleutels, wist Nikki. Ze sprong op en rende de trap af en door het museum binnendoor naar het huis waar ze al haar hele leven met opa woonde. Ze duwde de tussendeur open en liep naar opa's bureau in de woonkamer. Gelukkig, het doosje stond er nog. Ze nam het mee en wilde teruggaan naar de museumzolder, toen ze bedacht dat ze zich moest aankleden. Dan had ze het tenminste warm.

Ze trok een spijkerbroek, een rode trui, sokken en sneakers aan. Toen poetste ze haar tanden en pakte het doosje om naar de museumzolder te lopen. Net op het moment dat ze de deur naar het museum opende, ging de bel bij de voordeur van het huis.

Opa was zeker zijn sleutels vergeten. Nikki ging opendoen en een koude windvlaag blies sneeuwvlokken naar binnen.

'Hoi, opa,' zei ze en ze wilde zich alweer omdraaien, toen ze zag dat het opa helemaal niet wás. 'O, eh, hallo,' zei Nikki. 'Sorry, ik dacht dat u mijn opa was.'

Ze staarde naar de onbekende man die voor haar huisdeur stond. Hij had een dikke grijze baard, een snor en een grote bos wit haar. Onder zijn borstelige wenkbrauwen keken twee blauwe ogen haar onderzoekend aan. De man kwam haar vreemd genoeg heel bekend voor.

Hij schraapte zijn keel. 'Ik ben op zoek naar Bram Tobias,' zei hij met een heel vreemd accent. Het leek een beetje op grommen, dacht Nikki verward.

'Wat zegt u?'

'Is Bram Tobias thuis?' zei de man nog een keer.

Hij gromde echt! Nikki schudde haar hoofd. 'Nee, hij is er nu niet. Kan ik iets doorgeven?'

De onbekende man gluurde langs Nikki de gang in, alsof hij haar niet geloofde.

Toen draaide hij zich zonder nog een woord te zeggen om en verdween in de sneeuwstorm. Zijn witte haar wapperde in de wind. Nu pas drong het tot Nikki door dat de man geen jas aanhad. Hij droeg alleen een shirt met lange mouwen, een rare slobberbroek en smerige laarzen.

Nikki deed de deur haastig dicht. Ze rilde over haar hele lichaam en wist niet zeker of dat door de kou kwam of door de vreemdeling.

Stel je niet zo aan, zei ze streng tegen zichzelf. Er komen wel vaker mensen aan de deur.

Ze ging met de sleutels terug naar zolder. Daar knielde ze naast het geheimzinnige kistje neer en kiepte het doosje leeg op de grond. Er zaten bijna geen oude sleutels tussen. Maar drie.

Nikki probeerde de eerste. Hij gleed makkelijk in het slot, maar draaien lukte niet. De tweede paste helemaal niet en de derde ging erin, maar bleef toen steken. Boos gooide Nikki alle sleutels terug in het doosje. Wat een stom idee ook! Die sleutel was natuurlijk al jaren kwijt.

Nikki tilde het kistje op en schudde het heen en weer. Er zat iets redelijk groots in dat tegen de wanden botste.

Ze bekeek het kistje van alle kanten. Het was oud en krakemikkig. Toen ze nog wat beter keek, zag ze verbleekte letters op de zijkant staan: E.M.H. Tobias. Wie zou dat zijn? Het moest een familielid zijn.

Nikki keek om zich heen en zag opa's gereedschapskist staan. Ze pakte er een schroevendraaier uit. Zonder sleuteltje was er maar één oplossing. Nikki duwde de schroevendraaier onder de deksel en probeerde het kistje open te wrikken. Het oude hout kraakte en na een paar keer kracht zetten sprong de deksel los.

Nikki's vingers trilden en ze hield haar adem in toen ze de deksel verder openklapte. Ze zuchtte teleurgesteld: het was geen schat, maar alleen een zwart boekje. Het leek een dagboek of zoiets. Nikki pakte het en sloeg het open.

Voor in het boekje zag Nikki een naam staan. Ze tuurde naar de letters in een ouderwets handschrift. Door de schuine krullen en lange lussen waren ze moeilijk te lezen. Eerst ontcijferde ze de achternaam: 'Tobias'. Ervoor stond 'Eduard'. Ze begon te lezen.

Toen ze aan het handschrift wende, ging het steeds sneller en

makkelijker. Er stonden beschrijvingen in van fossielen en botten die tentoongesteld waren in het IJstijdmuseum. Er stond ook een uitgebreide beschrijving van een neanderthalerschedel in. Maar vlak daarna stopte de schrijver opeens. Nikki las de laatste bladzijde. Ze ging rechtop zitten, hield het boekje steviger vast en las de woorden nog een keer. Het stond er echt!

‘Het onverwachte bezoek van onze tweelingzoons Frank en Bram is veranderd in een nachtmerrie, nu Frank is gestorven. Mijn werk hier in Finland is voorgoed voorbij. We keren terug naar Nederland.’

Nikki herlas de woorden ‘onze tweelingzoons Frank en Bram’ steeds opnieuw. Bram, dat was opa! Was dit het dagboek van opa’s vader, dus Nikki’s overgrootvader? En wie was dan Frank? Had opa een tweelingbroer gehad?

Beneden hoorde ze een deur dichtgaan en niet veel later

klonken opa's voetstappen op de trap. Ze wist eigenlijk niet waarom, maar ze stopte het boekje gauw terug in het kistje en klapte de deksel dicht.

Opa verscheen in het trapgat. Hij had een stapeltje verhuisdozen bij zich.

'Hoi, Nikki,' zei hij, terwijl hij de dozen met een plof op de vloer liet vallen. 'De rest staat beneden. Kun je even helpen sjouwen? Dan gaan we daarna iets drinken.'

Hoofdstuk 2

Even later zaten ze gezellig chocolademelk te drinken in de keuken, toen de deurbel voor de tweede keer die ochtend ging.

Opa stond op en Nikki liep achter hem aan naar de voordeur.

Op de stoep stond een oude man met een dikke jas, een muts en een sjaal. Zijn gezicht was nauwelijks te zien. 'Kan ik hier iets afleveren voor het IJstijdmuseum?' vroeg hij. 'Het museum is gesloten.'

Opa knikte.

De man haalde een papier tevoorschijn en grijnsde. Zijn snor zat vol sneeuw. 'In elk geval toepasselijk, met dit weer,' zei hij. 'Het lijkt de ijstijd wel! Brrr.'

Hij draaide zich om en liep naar een bestelbusje dat op straat geparkeerd stond. De letters op de zijkant waren onleesbaar door de sneeuwstorm.

'Meneer,' riep opa de man achterna. 'Wie bent u?'

'Smit,' riep de man. 'Firma Smit. Ik kom de neanderthalers brengen.' Hij deed de deuren van het busje open.

In de sneeuwbus zag Nikki een stel schimmen staan.

'O, verdorie,' zei opa tegen Nikki. 'De neanderthalers. Ik was helemaal vergeten dat ik ze besteld had voor het nieuwe zaaltje.'

De man van de firma Smit had een van de schimmen al op

een steekkarretje gehesen en reed hem naar de deur.

Opa zuchtte. 'Eigenlijk hebben we ze niet meer nodig.'

'Niet meer nodig?' vroeg de man.

'Het museum is gesloten. Er kwamen te weinig bezoekers,' zei opa.

'Dat meent u niet,' zei de man. 'Zo'n mooi museum! Ik kan het niet geloven. Ik wil ze wel weer meenemen, hoor, als u ze niet meer nodig heeft.'

'Nee,' zei opa. 'Dat hoeft niet. Ik wil ze graag zien. Ik ben erg benieuwd hoe ze geworden zijn. Brengt u de beelden maar hier naar binnen. Dan kunnen ze eerst uitdruipten. Zal ik u even helpen?'

'Nee hoor. Niet nodig,' zei de oude man. 'Ik red het wel. Ondanks mijn leeftijd.'

Nikki staaide naar het eerste grote pakket dat de man neerzette. Het was in groene lappen gewikkeld. Gesmolten sneeuw druppelde op de tegels.

De man liep een paar keer heen en weer. Binnen tien minuten stonden er zes pakketten in de gang. Je kon er nauwelijks meer langs.

'Bedankt,' zei opa. 'Reuzefijn!' Hij tekende voor ontvangst en zwaaide toen de man in zijn busje stapte en wegreed.

Opa deed gauw de deur dicht en aaide liefdevol over de groene doeken. 'Fantastisch!' zei hij. 'Nikki, we drogen ze af en pakken ze uit.'

Even later begon opa de eerste groene doek los te peuten. Het spul zat vast met stevige stroken plakband. Na wat gepruts

kon hij de stof lostrekken. Toen verscheen er een hoofd met een woeste bos roodbruin haar. Het hoofd lachte en de tanden waren gelig.

Opa stompde Nikki tegen haar schouder. Een beetje te hard in zijn opwinding. 'Kijk dan toch, Nikki. Mijn eerste neanderthaler! Die neus: perfect! En dan die wenkbrauwen, als dikke uitstekende richels. Prachtig. De firma Smit maakt de mooiste beelden van Nederland!'

Nikki grinnikte. Opa leek wel een kind met zijn sinterklaas-cadeautjes.

Samen trokken ze de rest van de groene beschermstof weg en zo kwam het hele lichaam van de neanderthaler tevoorschijn. Het was een stevige vent met een jas van dierenhuiden.

Nikki keek nieuwsgierig naar het beeld. Zo had een echte neanderthaler er dus ongeveer uitgezien, toen ze nog leefden.

Ze waren immers al 30.000 jaar geleden van de aardbodem verdwenen. Net zo uitgestorven als de dino's. De neanderthaler die nu in hun gang stond zag er heel sterk uit. Nikki kon zich niet voorstellen dat zulke stoere wezens zomaar waren uitgestorven. Ze keek naar een klein pakketje, iets verderop in de gang. Daar zat zeker een kind in.

Samen met opa trok ze voorzichtig de groene stof eraf en even later stond er een neanderthalermeisje in de gang. Ze was even groot als Nikki, een jaar of elf dus. Het meisje had krullerig roodbruin haar vol klitten.

'In die tijd hadden ze geen borstels,' zei opa. 'Haren zaten vol luizen en viezigheid. Lekker onder de douche gaan kon nog niet. De prehistorische mensen wasten zich waarschijnlijk in rivieren of meren.'

Nikki voelde aan haar eigen haar, dat lekker glad en schoon in een staart zat. Het was ook niet rood, maar donkerblond.

Het neanderthalermeisje had groene ogen en ze droeg een soort jas van dierenhuiden. Haar gezicht zat vol moddervlekken.

Nikki keek het meisje aan en heel even dacht ze dat het een levend kind was en geen pop. Zó echt leek ze.

Opa vertelde dat het verschil tussen mensen en neanderthalers ongeveer even groot was als dat tussen leeuwen en tijgers. Ze leken op elkaar, maar waren toch behoorlijk anders. Samen pakten Nikki en opa de andere vier beelden uit: een volwassen man en een volwassen vrouw, een jonge vrouw en nog een jonge vrouw met een baby op haar arm. Opa legde uit dat

neanderthalers niet veel ouder werden dan veertig. Er waren geen dokters, geen ziekenhuizen en ze hadden een heel moeilijk en zwaar leven in de ijstijd. De vrouw met de baby was niet veel ouder dan het neanderthalermeisje met de klittenbos. Misschien pas vijftien jaar.

Het was een vreemd gezicht, het groepje prehistorische mensen in de gang bij opa's voordeur. Ze leken net echt, alsof ze zo naar buiten konden lopen, de sneeuw in. Nikki aaide de baby over zijn hoofdje. Hij zag er schattig uit met zijn orangerode haartjes.

'Maar waar moeten we de neanderthalers laten?' vroeg opa. Hij zag er opeens weer somber uit.

Nikki keek naar de zes beelden en trok een vrolijk gezicht. 'Gewoon hier laten staan,' zei ze. 'Kom, laten we gaan eten.'

Ze gingen naar de keuken en aten brood met gebakken eieren voordat ze weer naar zolder vertrokken.